

Randers Kommune
Laksetorvet 1
8900 Randers C

Randers Kommunes byråds beslutning om inhabilitet

19. marts 2019

[A] har den 25. marts 2018 skrevet til Ankestyrelsen om Randers Kommunes Byråds beslutning den 19. marts 2018 om, at han var inhabil ved behandlingen af punkt 147 og 148 på byrådets dagsorden.

J.nr. 19-11695

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Resumé

Tel +45 3341 1200

Vi vurderer, at det ikke er godtgjort, at [X] ApS på tidspunktet for behandlingen af dagsordenspunkt 147 havde en interesse i sagen af tilstrækkelig styrke til, at det kunne statuere, at [A] var inhabil efter princippet i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Vi beder byrådet i Randers Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse om byrådets beslutning om [A]s inhabilitet ved behandlingen af dagsordenspunkt 147 giver byrådet anledning til.

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Vi vurderer også, at der ikke er anledning til at rejse om en tilsynssag om byrådets beslutning om, at [A] var inhabil ved behandlingen af dagsordenspunkt 148.

Vi gør derfor ikke mere vedrørende dette.

Sagens oplysninger

[A] har i sin henvendelse til Ankestyrelsen oplyst, at han er medlem af byrådet i Randers Kommune og Lager- og Logistikchef i [X] ApS. Han mener ikke, at dagsordenspunkt 147 har en direkte forbindelse til hans rolle som logistikchef i [X] ApS. Om dagsordenspunkt 148 har han oplyst, at denne sag involverer [X] direkte.

[A] har bedt om Ankestyrelsens vurdering af byrådets beslutning om, at han var inhabil i forbindelse med behandlingen af dagsordenspunkt 147 og 148 på byrådets møde den 19. marts 2018.

Dagsordenspunkt 147 – Ny dagligvarehandel i Nordbyen

Det fremgår af sagens oplysninger, at dagsordenspunkt 147 drejer sig om, at forvaltningen i Randers Kommune har gennemført en analyse, som peger på, at der indenfor 12 år kan forventes grundlag for mere dagligvarehandel i Nordbyen. Behovet er dog mindre end det antal projekter, som forvaltningen er bekendt med.

Byrådet skulle derfor på byrådsmødet den 19. marts 2018 tage stilling til, om konkurrencen på dagligvarehandelsområdet i Nordbyen skulle øges samt, hvilke projekter der skulle arbejdes videre med.

Det fremgår af referatet af byrådsmødet, at byrådet besluttede, at [A] var inhabil ved behandlingen af dagsordenspunkt 147.

Dagsordenspunkt 148 – Fordebat for strategi for udvalgsvarehandlen i Randers

Det fremgår af sagens oplysninger, at dagsordenspunkt 148 bl.a. drejer sig om, hvorvidt der skal planlægges nye aflastningscentre, om hvorvidt der skal udlægges et nyt lokalcenter ved Århusvej og om der skal gives mulighed for en enkeltstående dagligvarebutik ved Århusvej/Valdemarsvej.

Det fremgår videre af sagen, at spørgsmålet om placering af en enkeltstående dagligvarebutik på Århusvej har sin baggrund i en konkret ansøgning om placering af en [X]-butik.

Det fremgår af referatet af byrådsmødet, at byrådet besluttede, at [A] var inhabil ved behandlingen af punkt 2, 4 og 5 på dagsordenspunktet.

Randers Kommunes vurdering af [A]s habilitet

Forvaltningen har den 9. marts 2018 udarbejdet et notat, som indeholder forvaltningens vurdering af [A]s habilitet ved behandlingen af punkt 147 og 148 på byrådsmødet den 19. marts 2018.

I notatet har kommunen bl.a. anført følgende:

”Vurdering af byrådsmedlemmers eventuelle inhabilitet sker efter reglerne i forvaltningsloven. Heraf følger det overordnede udgangspunkt, at et byrådsmedlem er inhabil i en sag,

hvis vedkommende har en sådan uvedkommende interesse i sagens udfald, at der ud fra en generel vurdering er risiko for, at usaglige hensyn vil kunne påvirke vedkommendes stillingtagen til sagen.

Det følger også af forvaltningsloven, at den der virker inden for den offentlige forvaltning er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis vedkommende deltager i ledelsen af et selskab, der har en særlig interesse i sagens udfald.

Til brug for vurderingen heraf har [A] har oplyst, at han som Lager- og Logistikchef ved [X] ApS er en del af selskabets ledergruppe, der referere direkte til selskabets direktør.

Herudover oplyser [A], at [X] ApS blandt andet har til opgave at finde og udpege butiksplaceringer inden for et større geografisk område, der blandt andet omfatter Randers Kommune. Selskabet varetager herefter butikkerne. Ydermere oplyses, at endelig beslutning om butiksplaceringer i dette område træffes af moderselskabet [Y] ApS på baggrund af indstilling fra [X] ApS.

Til sidst oplyses, at [X] har en butik placeret på Mariagervej 78, 8920 Randers.

Vurdering

På baggrund af det oplyste, er det forvaltningens vurdering, at [A]s ansættelse som Lager- og Logistikchef i [X] opfylder forvaltningslovens kriterier om "deltagelse i et privat selskabs ledelse". Afgørende for om [A] er inhabil i de pågældende sager er derfor, om [X] må antages at have en særlig interesse i sagernes udfald – dette må bero på en konkret vurdering.

Sagen om dagligvarebehov i Nordbyen [dagsordenspunkt 147]

Det er på baggrund af det oplyste, forvaltningens vurdering, at [A] er inhabil i sagen vedrørende dagligvarebehov i Nordbyen.

[...]

Af betydning for habilitetsvurdering kan særligt fremhæves, at det oplyses i sagen, at konsekvensen ved at øge konkurrencen i området er en gennemsnitlig omsætningsnedgang på 10 % for de eksisterende butikker i området. Herudover skal der i sagen blandt andet tages konkret stilling til placering af en [Z] butik på Mariagervej 155

En forudsætning for inhabilitet er som anført ovenfor, at selskabet har en særlig interesse i sagens udfald – det betyder, at interessen skal have en vis styrke samt interessen er uvedkommende i forhold i forhold til byrådets beslutning.

Et muligt udfald i sagen er en øget konkurrence på dagligvareområdet i Nordbyen med den konsekvens, at [X]'s butik på Mariagervej lider et ikke ubetydeligt og vedvarende omsætningstab.

Som ansvarlig for butikken på Mariagervej samt ansvarlig for at finde og udpege placeringer for [X]'s butikker i Randers og omegn må det antages, at [X] ApS interesse i sagen er så konkret og af en sådan styrke, at det må betragtes som en særlig interesse og derved af betydning for [A]'s habilitet.

Herudover skal der i sagen træffes beslutning om, hvorvidt ansøgning om placering af en [Z] på Mariagervej 155 (ca. 900 meter fra [X]'s butik), skal imødekommes.

Det er normalt antaget, at inhabilitet vil kunne indtræde i sager vedrørende afgørelse over for det private selskabs (her [X]) konkurrenter. Her er det tilsvarende et krav at interessen i udfaldet er konkret og af en vis styrke.

[Z] må betragtes som en konkurrent til [X] og behandlingen af [Z]'s ansøgning sker som led i en beslutning om konkurrencen i området skal øges med negativ konsekvens til følge for de eksisterende butikkers omsætning, herunder [X]'s omsætning.

På den baggrund må det antages, at [X] ApS interesse i konkurrencen på dagligvareområdet Nordbyen, herunder hvilke konkurrenter der placeres og hvor de placeres er så

konkret og af en sådan styrke, at det må betragtes som en særlig interesse og derved af betydning for [A]s habilitet.

[...]

Sagen om strategi for udvalgsvarehandlen i Randers Kommune [dagsordenspunkt 148]

For så vidt angår sagen om strategi for udvalgsvarehandlen i Randers Kommune, så er det forvaltningens vurdering, at [A] er inhabil i dele af sagen.

Sagen er en opfølgning på den nu afsluttede fordebat, om strategien for udvalgsvarehandel i Randers Kommune. Byrådet skal tage stilling til dels generelle principper for planlægning af detailhandlen i Paderup og dels konkrete ønsker til henholdsvis udlægning af nye aflastningscentre samt placering af enten en dagligvarebutik eller et lokalcenter på Aarhusvej. Her skal det bemærkes, at spørgsmålet om placering af dagligvarebutikken på Aarhusvej har sin baggrund i en konkret ansøgning om placering af en [X]-butik.

Spørgsmålet om principperne for planlægning af detailhandlen i Paderup omfatter ikke umiddelbart dagligvareområdet og er ydermere af så generel karakter, at [X] ApS næppe kan antages, at have en særlig interesse i beslutningens udfald. På den baggrund vurderes det derfor, at [A] ikke er inhabil i dette spørgsmål i sagen.

Anderledes forholder det sig imidlertid i forhold til de mere konkrete spørgsmål i sagen herunder om, hvor der udlægges arealer til aflastningscentre samt spørgsmålet, om der skal placeres enten en [X]-butik eller et lokalcenter på Aarhusvej. Det vurderes, at [X] ApS har en partslignende status og således en sådan særlig interesse i spørgsmålet om placering af deres dagligvarebutik, at [A] må betragtes som inhabil i spørgsmålet. Forvaltningen vurderer ydermere udfaldet af spørgsmålene vedrørende aflastningscentrene og placering af et lokalcenter på Aarhusvej kan have en sådan betydning for behandlingen af spørgsmålet om placering af dagligvarebutikken, at [A] tilsvarende er inhabil i behandlingen af disse spørgsmål.

For god ordens skyld skal bemærkes, at sagen også indeholder et efterretningspunkt, hvor byrådet orienteres om behandling af de høringssvar forvaltningen har modtaget. Forvaltningen har ikke fundet det nødvendigt med særskilt vurdering af [A]s habilitet i forhold til dette punkt.

[...]"

Reglerne

Kommunestyrelsesloven og forvaltningsloven

Følgende fremgår af kommunestyrelseslovens § 14:

"§ 14. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, hvorvidt et medlem har en sådan interesse i en sag, at han er udelukket fra at deltage i kommunalbestyrelsens forhandling og afstemning om sagen.

[...]"

Bestemmelsen omhandler byrådsmedlemmers såkaldte specielle inhabilitet, dvs. tilfælde, hvor et byrådsmedlem har en særlig interesse i forhold til en bestemt sag, jf. (princippet i) forvaltningslovens § 3.

Kommunestyrelsesloven indeholder ingen angivelse af, hvornår en interesse har en sådan karakter, at et byrådsmedlem er udelukket fra at deltage i afgørelsen af en sag. Dette spørgsmål måtte tidligere løses på grundlag af almindelige retsgrundsætninger. De fleste af disse er nu udtrykt i forvaltningslovens kapitel 2.

Forvaltningslovens regler om inhabilitet gælder, jf. § 2, stk. 1 og 2, umiddelbart kun for sager, hvori der er eller vil blive truffet en afgørelse af en forvaltningsmyndighed, samt i sager om forvaltningsmyndigheders indgåelse af kontraktforhold eller lignende privatretlige dispositioner. Hvis forvaltningsloven ikke finder direkte anvendelse, fx hvis der ikke er tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand, er det lovens principper om inhabilitet, der anvendes.

Følgende fremgår af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3 og stk. 2:

"§ 3. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis
[...]"

3) vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald,
[...]

Stk. 2. Inhabilitet foreligger dog ikke, hvis der som følge af interessens karakter eller styrke, sagens karakter eller den pågældendes funktioner i forbindelse med sagsbehandlingen ikke kan antages at være fare for, at afgørelsen i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn.

[...]”

Inhabilitetsreglerne har to formål. Det ene formål består i at sikre, at afgørelser træffes på et sagligt grundlag og undgå, at uvedkommende interesser indgår i en offentlig myndigheds beslutningsproces. Det andet formål består i at sikre, at offentligheden har tillid til afgørelsernes saglighed.

Vurderingen af inhabilitet afgøres ikke alene ud fra det forhold, at der foreligger en situation omfattet af § 3, stk. 1. Sagens omstændigheder eller den pågældendes rolle ved sagens behandling kan betyde, at der alligevel ikke foreligger inhabilitet, hvis der ikke er fare for, at afgørelsen vil blive påvirket af uvedkommende hensyn, jf. § 3, stk. 2.

Afgørelsen af inhabilitetsspørgsmål efter forvaltningslovens § 3 beror således på en samlet vurdering, hvor flere forskellige hensyn skal afvejes. Det antages, at den pågældende er afskåret fra at deltage i en sags behandling, hvis vedkommende har et sådant forhold til sagen eller dens parter, at det ud fra en generel vurdering er egnet til at vække tvivl om, hvorvidt den pågældende vil kunne behandle sagen på upartisk måde. Om der i en given situation foreligger en uvedkommende interesse af en sådan art og styrke, at denne interesse kan karakteriseres som væsentlig, og at det derfor kan befrygtes, at vedkommendes stillingtagen til sagen vil være påvirket heraf, må afgøres ud fra en konkret vurdering af omstændighederne i det enkelte tilfælde. En beslutning om at anse et byrådsmedlem for inhabil indebærer ingen tilkendegivelse om, at det pågældende medlem konkret må antages at ville lægge vægt på usaglige hensyn.

I overvejelserne bør blandt andet indgå, at der ikke i unødigt omfang lægges hindringer i vejen for, at byrådsmedlemmer kan deltage i sagsbehandlingen i byrådet og stående udvalg.

Ankestyrelsen henviser til Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B. Thomsen m.fl., 2. udgave 2010, side 117 ff., Forvaltningsloven med kommentarer, Niels Fenger, 1. udgave 2013, side 172 ff., samt til Forvaltningsret, Niels Fenger, 1. udgave 2018, side 249 ff.

Selskabsinhabilitet

Forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3, indeholder tre betingelser for, at selskabsinhabilitet indtræder. For det første skal den berørte enhed være en privat juridisk person. For det andet skal embedspersonen deltage i ledelsen af eller i øvrigt have en nær tilknytning til den juridiske person. For det tredje er det en forudsætning for inhabilitet, at den juridiske person har en særlig interesse i sagens udfald.

Deltagelse i ledelsen eller anden nær tilknytning til den juridiske person

Tilknytningen til den juridiske person kan bl.a. bestå i, at byrådsmedlemmet deltager i ledelsen af den pågældende juridiske person, fx som direktør eller medlem af ledelsens bestyrelse, jf. U 2002.1325 Ø og U 2006.2149 V. Vi henviser til Forvaltningsret, Niels Fenger, 1. udgave 2018, side 260 f., samt Inhabilitet i forvaltningen, Hans Gammeltoft-Hansen, 1. udgave 2011, side 73 ff.

Særlig interesse

Angivelsen af, at interessen skal være særlig, indebærer, at ikke enhver som helst interesse i en sag medfører inhabilitet. Det må kræves, at interessen har en vis styrke, ligesom det er en forudsætning, at der ikke er tale om en interesse af mere almen karakter. Jo mere generel en sag er, desto stærkere skal et byrådsmedlems interesse i sagens udfald således være, for at der kan være tale om inhabilitet.

Følgende fremgår af Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 3. april 2003 til en kommunalbestyrelse (j.nr.:2003-2221/189-1):

“Det følger således af principperne i bestemmelsen i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3, at kommunalbestyrelsesmedlemmer, som deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab eller en forening eller anden privat juridisk person, vil være inhabile ved kommunalbestyrelsens behandling af en sag, hvis foreningen m.v. har en særlig interesse i denne.

Princippet i § 3, stk. 1, nr. 3, forudsætter, at der er tale om en "særlig" interesse. Heri ligger bl.a., at en mere generel interesse, f.eks. af ideologisk karakter, som måtte indgå i programmet for den juridiske person (her typisk en forening), ikke i sig selv kan danne grundlag for inhabilitet. Eksempelvis vil kultur- eller sportsforeningers formål typisk være helt sammenfaldende med det lovlige kommunale formål at fremme kultur- og idrætsliv i kommunen.

Omvendt vil der i de tilfælde, hvor forvaltningsafgørelsen direkte angår den forening, hvori det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem er bestyrelsesmedlem m.v., f.eks. i sager om økonomisk tilskud fra kommunen til foreningen, sager om meddelelse af byggetilladelser til foreningen eller i forhold til sager om indgåelse af gensidigt bebyrdende retshandler med foreningen, være grund til at statuere inhabilitet efter principperne i nr. 3.

Udgangspunktet er således, at en generel ideologisk interesse ikke er en "særlig" interesse og dermed ikke inhabilitetsbegrundende. I sager, hvor foreningen har en konkret egen interesse i form af en parts- eller partslignende stilling, kan interessens karakter imidlertid klassificeres som en "særlig" interesse, som er inhabilitetsbegrundende. Dette gælder uanset, at foreningen i øvrigt varetager formål, som er ganske sammenfaldende med lovlige kommunale hensyn."

Ved afgørelser, der mere indirekte berører den juridiske enhed, for eksempel fordi byrådets beslutning er af generel karakter, skal der ifølge Forvaltningsloven med kommentarer, Niels Fenger, 1. udgave 2013, side 197, mere til for at statuere inhabilitet. Der henvises til, at formanden for den lokale musikforening er habil ved behandlingen af spørgsmålet om opførelse af en koncertsal, selvom udfaldet af en sådan i princippet generel sag reelt indebærer konkrete fordele for musikforeningen, eksempelvis besparelser i form af lavere lejeudgifter. Formanden vil derimod ikke kunne medvirke ved afgørelsen af, om netop den pågældende musikforening skal modtage tilskud fra kulturbudgettet, da han vil være inhabil efter forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3.

Endvidere henviser Ankestyrelsen til FOB 1975.191, hvori Folketingets Ombudsmand udtalte, at et kommunalbestyrelsesmedlem, der var for-

mand for en idrætsforening, måtte anses for inhabil i en sag vedrørende foreningens ansøgning om tilladelse til at opføre en mødesal.

Inhabilitet vil efter en konkret vurdering også kunne indtræde i sager vedrørende afgørelser over for den juridiske enheds konkurrencer, idet den juridiske enhed således kan have en mere direkte interesse i sagens udfald. Det er dog en forudsætning for inhabilitet, at styrken af den juridiske enheds interesse i sagens udfald er af en vis størrelse.

Vi henviser til FOB 1987.119, hvor et medlem af Miljøankenævnet, der også var medlem af bestyrelsen for medicinalfirma A, deltog i behandlingen af en sag vedrørende et andet medicinalfirma B. Medlemmets almindelige tilhørsforhold til medicinalindustrien udgjorde ikke en særlig interesse, der kunne bevirke inhabilitet. Derimod forelå der oplysninger om, at der i en periode under sagens behandling pågik overvejelser om at afhænde firmaet A til firmaet B. Den hypotetiske interesse, som disse overvejelser måtte kunne afføde hos det pågældende medlem, var ikke af en sådan styrke, at det medførte inhabilitet.

Vi henviser videre til FOB 2001.311, hvor et medlem af bestyrelsen for den statslige sektorforskningsinstitution Center for Sprogteknologi (CST) var udpeget som medlem af de humanistiske forskningsråd. Den pågældende deltog herunder i behandlingen af ansøgninger fra et firma, der bl.a. beskæftigede sig med oversættelser. Der kunne således bestå et vist konkurrenceforhold mellem firmaet og CST. Ombudsmanden mente, at hvis der i samme ansøgningsrunde forelå ansøgninger fra både firmaet og CST, ville den pågældende være inhabil også i forhold til behandlingen af firmaets ansøgning. Var der derimod ikke nogen ansøgning fra CST, men kun fra firmaet, ville der ikke foreligge inhabilitet idet "den interesse der måtte være i at afslå en ansøgning, for at CST eventuelt kunne blive bedre stillet i en senere ansøgningsrunde, var for fjerntliggende til at begrunde inhabilitet".

Generelt vil interesser, der bygger på hypotetiske forudsætninger, sjældent medføre inhabilitet, medmindre der er forholdsvis klare indikationer for, at sådanne forudsætninger faktisk foreligger eller sandsynligvis vil indtræde – at de med andre ord ikke er så hypotetiske endda, jf. Inhabilitet i forvaltningen. Hans Gammeltoft-Hansen, 1. udgave 2011, side 26 ff., der henviser til FOB 1980.388. I behandlingen af en sag om oprettelse af en stilling som personaleinspektør deltog et medlem af Radiorådet og dets forretningsudvalg, der senere optrådte som ansøger til den oprettede stilling. Spørgsmålet var nu, om den pågældende burde have været erklæret inhabil ved sagens behandling. Efter Hans Gammeltoft-Hansens

opfattelse illustreres kravene til styrken af den hypotetiske interesse klart af dette tilfælde. Hverken den blotte mulighed for, at den pågældende kunne være ansøger, eller at han gjorde sig tanker om eventuelt at søge stillingen, kunne i sig selv medføre inhabilitet. Men da han allerede i forbindelse med forhandlingerne om at oprette stillingen over for flere havde tilkendegivet meget konkrete overvejelser om i givet fald at søge den, fandt Folketingets Ombudsmand det rigtigst, at han ikke havde deltaget i sagens behandling.

Ankestyrelsen henviser videre til Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 15. juni 2011 til Naturstyrelsen (j.nr. 1006794), der også behandler spørgsmålet om, hvorvidt en interesse kan betegnes som generel eller direkte, og hvilken betydning dette har for inhabilitetsvurderingen.

Sagen vedrørte en kommune, der på et møde behandlede et punkt om etablering af en nationalpark. Borgmesteren og to medlemmer af kommunalbestyrelsen havde ejendomme inden for det område, der i givet fald ville blive nationalpark. Spørgsmålet om, hvorvidt de var inhabile, blev derfor rejst, da etablering af nationalparken ville kunne bevirke, at de pågældende kommunalbestyrelsesmedlemmers ejendomme undergik en statusændring, som kunne medføre en værdistigning eller – forringelse, med eller uden erstatning fra det offentlige.

Ministeriet udtalte blandt andet, at interessen i en nationalpark i vidt omfang kan betegnes som en ideelt betonet interesse. Det forhold, at et kommunalbestyrelsesmedlem således generelt interesserer sig for naturen og udviklingen af lokalområdet, indebærer ikke, at vedkommende bliver inhabil, når der skal tages stilling til en af medlemmernes mærkesager. Der var endvidere ikke oplysninger i sagen om, at de tre kommunalbestyrelsesmedlemmer ville blive berørt anderledes af en nationalpark end de øvrige borgere, hvis ejendomme lå inden for det omhandlede område. Ministeriet fandt dog, at spørgsmålet om inhabilitet i denne sag var behæftet med en sådan tvivl, at der ikke var fuldt tilstrækkeligt grundlag til at fastslå, at de tre kommunalbestyrelsesmedlemmer havde en sådan særlig personlig eller økonomisk interesse i sagen, at de var inhabile, jf. principperne i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 5. Ministeriet henviste navnlig til, at den eventuelle økonomiske konsekvens for de tre kommunalbestyrelsesmedlemmer – ligesom for de øvrige borgere, hvis ejendomme lå inden for det pågældende område – ikke var aktualiseret og ikke nærmere konkretiseret. Omfanget af konsekvensen var således både ukendt og usikker.

Vi henviser også til Statsforvaltningens brev til en borger af 25. november 2015. I sagen fandt Statsforvaltningen, at Fredensborg Kommune ikke havde handlet i overensstemmelse med princippet i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, ved at erklære et byrådsmedlem for inhabilt ved i forbindelse med behandlingen af en sag om vedtagelse af en handleplan med 12 tilhørende kvalitetsstandarder på handicap- og psykiatriområdet.

Statsforvaltningen lagde i sagen bl.a. vægt på, at byrådsmedlemmet delte sin interesse i sagen med de øvrige brugere af ordningen. Videre fandt Statsforvaltningen, at byrådsmedlemmet kun havde en indirekte interesse i sagen, idet vedtagelsen af kvalitetsstandarderne ikke i sig selv, ville medføre ændringer for borgerne.

Ankestyrelsen henviser i øvrigt til Lov om kommuners styrelse med kommentarer, Hans B. Thomsen m.fl., 2. udgave 2010, side 117 ff., Forvaltningsloven med kommentarer, Niels Fenger, 1. udgave 2013, side 172 ff., Forvaltningsret, Niels Fenger, 1. udgave 2018, side 249 ff., samt til de specielle bemærkninger til kapitel 2 i forslag til forvaltningslov nr. L 4 af 2. oktober 1985.

Sådan vurderer vi sagen

Som sagen foreligger oplyst, er Ankestyrelsen enig med Randers Kommunes vurdering af, at [A] deltager i ledelsen af [X] ApS.

Vi lægger vægt på oplysningerne om, at [A], som Lager- og Logistikchef i [X] ApS er en del af selskabets ledergruppe, og at han refererer direkte til selskabets direktør.

Dagsordenspunkt 147 – Ny Dagligvarehandel i Nordbyen

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at byrådet i Randers Kommune ikke har handlet i overensstemmelse med princippet i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3, ved at erklære byrådsmedlem [A] inhabil i forbindelse drøftelsen af dagsordenspunkt 147 på byrådsmødet den 19. marts 2018.

Ankestyrelsen lægger vægt på, at der er tale om behandlingen af en sag af generel karakter om konkurrencen på dagligvarehandelsområdet i Nordbyen i Randers Kommune.

Vi lægger videre vægt på, at [X] ApS' interesse i sagen deles med de øvrige dagligvarebutikker i Nordbyen.

Vi lægger også vægt på, at kommunen som begrundelse for at statuere inhabilitet har anført, at et muligt udfald i sagen er en øget konkurrence

på dagligvareområdet i Nordbyen med den konsekvens, at [X]s butik på Mariagervej lider et ikke ubetydeligt og vedvarende omsætningstab.

Kommunen har som begrundelse for at statuere inhabilitet videre anført, at byrådet ligeledes skulle behandle en ansøgning fra [Z], som et led i beslutningen om, hvorvidt konkurrencen skulle øges i Nordbyen. Kommunen har anført, at en imødekommelse af denne ansøgning kan have en negativ konsekvens for de eksisterende butikkers, herunder [X]s, omsætning.

Ankestyrelsen vurderer på baggrund af sagens oplysninger, at de mulige økonomiske konsekvenser for [X] ApS ved byrådets behandling af dagsordenspunkt 147, herunder ansøgningen fra [Z], er hypotetiske, ikke aktualiserede eller nærmere konkretiseret.

Der er derfor efter Ankestyrelsens opfattelse ikke oplysninger i sagen, der tyder på, at [X] ApS har en særlig interesse i sagens udfald.

Vi vurderer på den baggrund, at det ikke er godtgjort, at [X] ApS på tidspunktet for behandlingen af dagsordenspunkt 147 havde en interesse i sagen af tilstrækkelig styrke til, at det kunne statueres, at [A] var inhabil efter princippet i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3.

Dagsordenspunkt 148 – Fordebat for strategi for udvalgsvarehandlen i Randers

Ankestyrelsen har efter en gennemgang af sagen besluttet ikke at rejse en tilsynssag om Randers Kommunes Byråds beslutning om, at [A] var inhabil ved dele af behandlingen af dagsordenspunkt 148.

Vi lægger vægt på oplysningerne om, at byrådet skulle tage stilling til en konkret ansøgning om placering af en [X]-butik.

Vi vurderer således, at [X] ApS havde en særlig interesse i sagens udfald, og at [A], som en del af ledelsen i [X] ApS var inhabil efter princippet i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3.

Vi foretager derfor ikke yderligere i vedrørende dette.

Vi beder om byrådets bemærkninger til vores udtalelse

Ankestyrelsen beder byrådet i Randers Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse om byrådets beslutning om [A]s inhabilitet ved behandlingen af dagsordenspunkt 147 giver byrådet anledning til.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag. Det står § 48 a i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Hanne Villumsen
Kontorchef

Cecilie Smistrup

Kopi er sendt til:

[A]

Vi har anvendt:

Forvaltningsloven Lov nr. 571 af 19. december 1985, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014

Lovbekendtgørelse om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven) nr. 47 af 15. januar 2019